

"Меѓународниот симпозиум за балкански фолклор" веќе 36 години, секоја втора година, традиционално се одржува во Охрид. Годинава овој

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

симпозиум е вклучен како дел од активностите во рамките на проектот на Владата "2008 година на Македонскиот јазик".

Меѓународниот симпозиум одржува и развива соработка со балканските и со подалечните фолклористички центри во странство.

Во организација на Институтот за фолклор "Марко Цепенков" од Скопје, во Конгресниот центар на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Охрид, беше реализиран 17. Меѓунаро-

ден симпозиум за балкански фолклор. На овој собир, кој се одржа под покровителство на претседателот на Владата, Никола Груевски, учествуваа 85 претставници од Македонија, Бугарија, Хрватска,

Србија, Албанија, Турција, Австрија, Русија, Германија и од други земји. Во концепцијата на симпозиумот влегува компаративното проучување на фолклорот и етнологијата на народите од балкан-

ФОЛКЛОРИСТИКАТА Е ДУХОВНАТА И МАТЕРИЈА

Во пленарната тема директорката Пиличкова имаше и свое излагање, насловено како "Социолошко-лингвистички трансформации во фолклорот на иселениците":

"Во настојувањата за континуитет и во процесите на прилагодување на фолклорните творби, нивните носители-иселеници од една во друга културно-јазична средина се судираат со низа проблеми, кои во фолклористичката наука се познати како специфичности на иселеничкиот фолклор. Проучувањата од овој вид нудат значајни искуства, податоци и заклучоци за проблемите на двојазичните ситуации со кои се судираат интерпретаторите при усната трансмисија на народните творби од една во друга јазична средина. Првата пречка која треба да ја решат е таканаречениот 'јазичен сид'. Јазич-

ните обележја во интерпретацијата на транспортираните народни умотворби, како и процесот на промените во новата средина, често се предмет на интерес на фолклористичко-социолошки и лингвистички истражувања.

Од прилагодливоста и неприлагодливоста на фолклорните творби, имајќи ги предвид навиките во новата културно-јазична средина, зависи нивниот понатамошен опстанок. Комплексот на иселеничкиот фолклор најчесто е проследен од три етапи: Отпор на промена; Нарушувања на традиционалната форма на манифестација кои се предизвикани од неминовноста на промените; Обновување кое настанува како резултат на прилагодување на промените.

Трите етапи претставуваат хронолошки единки и делови од континуитетот на фолклорните творби во новата средина и нивното егзистирање во нови услови. Промените кои настануваат претставуваат гранични зони содржани од еден или од друг вид промени.

Обележјата на иселеничкиот фолклор, согледани од перспектива на хоризонтално и вертикално рамниште (географски и генерациски пресек), како и резултатите од нив, се однесуваат на акултуративната фолклорна адаптација, која настанува како резултат на прилагодување на новиот културен модел. Истражувањата во таа насока покажуваат дека прилагодувањата ја резултираат појавата на подоцнежната постојаност на одделни варијанти или субтипови, настанати од скелетот на традиционалните форми".

КАНСКИ ФОЛКЛОР

ските и од прибалканските земји. Целта на симпозиумот е да се добијат поком-плетни истражувања на одделни, помалку проучувани проблеми на фолклористиката, а при тоа да бидат застапени и различни области од фолклорот, аспекти и проблеми од духовната и од материјалната култура. Досегашните презентирани теми покажале дека ваквите научни собири се залагаат за една модерна историја на културата, во рамките на која секоја национална култура се одликува со традиционални вредности, кои опстојувале и ќе опстојуваат како автонтони културни карактеристики.

Главни теми за кои расправаа учесниците на симпозиумот беа "Македонскиот јазик на иселениците од Македонија во европските и во прекуокеанските земји" и "Фолклорот и заеднич-

ките културни вредности на Балканот".

Севим Пиличкова, директорка на Институтот за фолклор, на отворањето објасни:

"Во рамките на одбележувањето на манифестацијата '2008 година на Македонскиот јазик', пленарна тема на симпозиумот беше 'Македонскиот јазик на иселениците од Македонија во европските и прекуокеанските земји', додека втората тема му беше посветена на 'Фолклорот и заедничките културни вредности на Балканот', која опфаќа аспекти и проблеми од духовната и од материјалната култура.

Имено, покрај сите константни промени, кои неминовно и разбирливо настануваат со текот на времето во духовната и во материјалната култура во општи рамки, секоја национална култура продолжува да егзистира чувајќи ги своите посебни обележја на својот културен идентитет. Специфичните форми на манифестацијата на народното творештво

на сите кои живеат во Македонија не прави препознатливи меѓу себе. Егзистирањето на производите од духовната и од материјалната култура, евидентирани во мултиетничките и мултикултурните услови на создавање и опстојување, доведува до различни заемни влијанија и симбиоза, за што сведочат многу заеднички мотиви, теми и проблемски аспекти со различни варијанти на манифестација. Со интензивирањето на меѓусебните контакти и размената на знаења и со заедничките позитивни заложби токму ваквите собири претставуваат искрени напори за меѓусебно разбирање и толеранција и го овозможуваат меѓународниот карактер на науката и знаењето.

Би сакала да ја потенцирам и специфичноста на втората тема, во согласност на првата главна тема, тоа што сите учесници од балканските земји ги презентираат своите реферати на јазикот на земјата од која доаѓаат. Оваа специфичност ја нема на другите македонски собири, мислам и во другите земји".

Почнувајќи од 1968 година ЈНУ Институт за фолклор "Марко Цепенков" од Скопје континуирано го организира меѓународниот Симпозиум за балкански фолклор, кој традиционално се одржува секоја втора година во Охрид. На симпозиумот со свои трудови учествуваат истакнати научни работници од странство и од Македонија, а презентираниите материјали се објавуваат во списанието "Македонски фолклор".

Директорката Пиличкова, инаку претседател на Организациониот одбор на симпозиумот, истакна дека ваквите средби, поконкретно за фолклорот, овозможуваат меѓусебно запознавање на народите, утврдување на сличностите меѓу фолклорното наследство на одделни заедници и народи. Затоа овој симпозиум има посебно место во меѓународната соработка на Институтот за фолклор "Марко Цепенков" во Скопје, кој во рамките на својата програма за работа достоинствено ги презентира научните достигнувања од областа на фолклористиката.

"Тоа никако не значи дека тоа е обезличување на специфичностите на секоја земја, односно култура. Сите тие сличности и различности уште повеќе придонесуваат меѓусебно да се запознаеме и да видиме колкаво е богатството кое го имаме и она кое го имаат другите", додаде Пиличкова.

СИМБИОЗА НА ЛНАТА КУЛТУРА

Јавната научна установа Институт за фолклор "Марко Цепенков" во Скопје е една од најстарите институции во Република Македонија. Основан е на 6.4.1950 година по предлог на тогашното Министерство за наука и култура, како самостојна научна институција од посебен национален интерес. Тогашното именување беше "Фолклорен институт на РМ". Во текот на своето постоење и развој Институтот претрпел неколку трансформации. Од јуни 1979 година тој е носител на името на најплодниот и познат собирач на македонското фолклорно и етнолошко богатство од минатото - Марко Цепенков.

Дејноста на Институтот за фолклор се извршува во неколку одделенија, во кои се проучува духовната и материјалната култура на македонскиот народ и на другите народи кои живеат во Република Македонија: народна книжевност, етнологија, етномузикологија, етноорганологија и етнокорееологија, народна архитектура, текстилна орнаментика; традиционалните и уметничките занаети и вештини.

Основните активности на ЈНУ Институт за фолклор се одвиваат со теренски истражувања, со што континуирано се бележи и се следи состојбата во сите сегменти на духовната и материјалната култура.

**FA. ALIJA DAUTOSKI
POGREBEN INSTITUT**

MEGJUNARODEN POGREBEN INSTITUT - STUTTGART. VRŠIME PREVOZ NA POČINATIOT SO AVTOMOBIL ILI AVION. BRZO, SIGURNO I KOREKTNO. OBEZBEDUVANJE NA SITE POTREBNI DOKUMENTI I OSTATANI POTREBI. RASPOLAGAME SO KOMPLETNA POGREBNA OPREMA. NAŠITE USLUGI SE, OD MESTOTO NA POČINATIOT OD SITE EVROPSKI ZEMJI DO MESTOTO NA POGREBOT!

EDINSTVEN MAKEDONSKI POGREBEN INSTITUT. PROVERENA USLUGA!
I VO NAJTEŠKITE MOMENTI NIE SME SO VASI! VI STOIME NA RASPOLAGANJE 24 ČASA

		Büro Makedonija Tel. 048 / 473 315 Mob. 070 / 711 788	Büro Stuttgart Tel. 0711 / 8 17 78 72 Fax 0711 / 8 17 78 73 Mob. 0171 / 5 46 32 20 0172 / 7 62 20 49
---	---	--	---

70469 Stuttgart - Leobenerstr. 33
Feuerbach www.dautoski.de